

NEWS

e t t e r

4
2001
december
Svensk utgåva

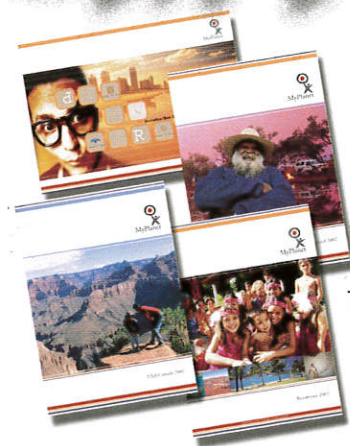
10

5-6-7

20

19

15

Innehåll

Tema – Sports Down Under

- »Hakas» och »All Blacks» 5
Först cricket – sen kommer
världen 6
Det sportgalna folket 7

Artiklar

- Upp och Ner 8
Australiens mest kände
konstnär 10
Studera med
MyPlanet Education 11
Ett himmelrike för vandrare 15

Från Vänskapsföreningen

- Året som gick 9
Brev från Nya Zeeland 12
Boomerang 13
Brev från Sydney 14
Nyheter från
Australien/Nya Zeeland 16
Medlemserbjudanden 17
Tvärs över Australien 18
Nya kataloger från MyPlanet ... 19
Längs den
australiska östkusten 20
Kiwi-meny 21
Down Under News 22

Ledare

Det lackar mot jul. Frosten nyper i skinnet, vi tänder ljus i djupa decembemörkret, dricker het glögg och andas in doften från gran och lingonris. Det mörka och kalla kan bevakas med vackra ritualer. Jul är glädje men också stress. En galen kapplöpning med tiden att hinna med allt: klappar, byk och bak och fester och tjocka släkten... jul, jul – ibland orkar man knappt ens höra ordet. Men i Australien och Nya Zeeland är julen en ganska avslappnad affär. Läs om julen down under och känn solen i skinnet.

Och världens rasar därute. Vi lever i en sällsynt orolig tid. Då kan det vara skönt att slippa tänka rädsla tankar och koppla av i favorithörnan med NEWS en stund. Detta nummer handlar om glädjen i »sporten down under» – Australien och Nya Zeeland är kanske världens mest sportgalna nationer. Man spelar på allt: hästar, hundar, kameler... och så rugby och cricket förstås.

Australien är också sol och stränder, sprakande färger och ljus och vem gestaltar detta bättre än landets mest kände konstnär, Ken Done! Vänskapsföreningens medlemmar fick träffa honom på ett unikt besök i Stockholm. Och så har MyPlanet Education sett dagens ljus. Vår utbildningssektor är nu störst (och bäst, hoppas vi) på marknaden med att hjälpa äventyrslystna ungdomar att hitta rätt högskoleutbildning i Australien och Nya Zeeland, USA och Kanada. Och räcker inte äventyren kan man ju alltid plugga »Äventyrsturism», finns. Som så mycket annat udda och kul och härligt i länderna down under. Det är bara att öppna NEWS och planera ditt äventyr.

God Jul !

Ann Holmes

MyPlanet

Service organisation for
Australian New Zealand
Friendship Society &
Canadian American
Friendship Society

Newsredaktionen

Roslagsgatan 35-37
113 54 Stockholm
Tel: 08-442 98 80
Fax: 08-673 5708
sto@myplanet.com

Redaktionsgruppen

Else Knudsen (ansvarig), Ingrid
Våset, Ann Holmes
och Cecilia Eliaeson.

MyPlanet Sweden AB

Roslagsgatan 35-37
113 54 Stockholm
Tel: 08-442 98 80
Tel: 08-442 98 98
(Visumkontor teltid 9-12)
Fax: 08-673 5708

Tel: 08-15 24 42
(Studier tel.tid 9-12.30)
sto@myplanet.com

MyPlanet Sweden AB

Vänskapsföreningens styrelse:

Ordförande: Preben Østergaard,
Østrupvej 61, Albæk,
8900 Randers, Danmark

Vice Ordförande:
Frantz E. Aschengreen
Stensvej 12, 8300 Odder,
Danmark Tel: 8654 5712

Styrelseledamot: Frans Erve
Stockflethsvvej 7, st tv
2000 Frd.berg C, Danmark
Tel: 38191100, Fax: 38191167

Styrelseledamot: Einar Nielsen,
Kreklingvegen 8, 4365 Nærbo,
Norge, Tel/Fax: 51-433919

Styrelseledamot: Leif Johansson,
Vildrosvägen 22,
574 50 Ekenässjön, Sverige,
Tel/Fax: 0383-30755

Styrelseledamot: Gunnar Hedborg
Ringelvägen 10, 93331 Arvidsjaur,
Sverige, tel: 0960-13264

Kassör: Marianne Jeppesen,
Tøndergade 88, st.tv,
8000 Århus C, Danmark
Tlf: 87 34 19 77

Protector: Australiens Ambassadör
Stephen Brady

NEWS
letter

De i artiklarna framförda synpunkterna är författarnas egna och delas inte nödvändigtvis av Vänskapsföreningen. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och förkorta artiklar och insända bidrag. Kopiering med tydlig

Hakas och All Blacks - Sport i Nya Zeeland

Sport spelar en avgörande roll i Nya Zeelands kultur. Nya Zeeland är ett litet land på drygt fem miljoner invånare och det är här landets sporthjältar som har gjort landet på den internationella sportarenan. Mest berömt är kanske Nya Zeelands rugbylag, All Blacks, men Nya Zeeland är också känt för sina seglare. Nya Zeeland är just nu värdland för Americas Cup – den mest prestigeladdade trofén inom segling. Under de senaste åren har Kiwis (nyzeeländare) haft några ärofulla högtidsstunder på världssenen inom bl.a. friidrott, cricket, netball, fotboll, golf och segling. Nyzeeländska folket har också stolt firat deras framgångar.

Sporten i vardagslivet är dock ännu viktigare än idrottsstjärnornas bedrifter. Nya Zeelands klimat är väl lämpat för utomhusporter och barnen uppträffas från en tidig ålder att delta i sporten lagidrotter eller individuella aktiviteter. Sport är en stor del av skollivet. De flesta skolor erbjuder eleverna ett stort utbud på idrottsaktiviteter och de flesta barn deltar i skolans sportevenemang. Denna entusiasm (somlikar del av oss) för sport utsätter hela livet. I storstaderna i Auckland, deltar företags regelbundet i fotbollstävlingar. Utanför de stora centrum är sport ofta den sociala huvudsakslinjen. Cricket, golf, rugby och net-

ball är fyra av de mest populära sociala sporterna, medan lawn bowls är mycket populär bland den äldre generationen.

Lördagarna i Nya Zeeland är hektiska! Stora och små spårar boll av något slag runtom i parkerna. Lördag kväll ägnas åt att se på proffsen på TV hemma eller på puben över en öl eller två.

På söndagarna är det dags för enkla fritidssysselsättningar som en cykeltur eller golfgrunda. Men cricket upptar förstås hela helgen!

Kiwis älskar alla sporter, men rugby ligger utan tvivel högst på listan! Rugby spelas överallt runtom i landet och dominerar media och allmänhetens sportintresse. Spelarna i All Blacks är kändisar och de flesta människor har en åsikt om vem som bör eller inte bör vara med i laget (oftast djupt påverkade av var de bor!). Politiska val sägs ha vunnits eller förlorats med hänsyn till resultatet av en All Blacks match och lagledarens jobb för All

Blacks har beskrivits som viktigare än Premiärministerns.

Det fina med rugby i Nya Zeeland är att det överbrygger alla sociala grupper och raser. Läkare spelar tillsammans med bönder och elektriker. Maorier (Nya Zeelands ursprungsbefolkning), polynesier och europeiska nyzeeländare bidrar alla till att ge nyzeeländsk rugby en unik framtoning. Barnen älskar rugby p.g.a. blandningen av taktisk skicklighet och fysisk kontakt. Det är också en sport för barn (och vuxna) av alla sorter. Det finns en plats i laget för korta, knubbiga barn, de långa smala och den magra snabba sorten som föredrar att inte bli tacklade!

Vem är All Blacks? Kort och gott: De är rugbyns »Brasilien». De har konstant varit på eller nära internationella toppen de senaste hundra åren. Deras tuffaste motståndare har traditionellt varit Sydafrika medan Australien (särskilt nu), England och Frankrike alla är starka motståndare. De är också berömda för sin »haka» (en traditionell Maori krigsdans) som uppförs före matchen. Nästa Världsmästerskap i Nya Zeeland och Australien år 2003 kommer att bli en orgie i rugby för

Ordet »haka» är maori och betyder »dans», men det associeras idag främst till krigssången (haka taparahi) som föregår ett slag. Haka uppförs med kraftiga armrörelser, fotstämplingar och krigstjut. Varje Maoristam hade sin egen haka, men den mest berömda kommer från Te Rauparaha (1768-1849) och används av Alla Blacks, Nya Zeelands nationella rugbylag:

Ka mate, ka mate. Ka ora, ka ora (I die, I die. I live, I live)
Ka mate, ka mate. Ka ora, ka ora (I die, I die. I live, I live)
Tenei te tangata puhuruhuru (Behold the hairy man)
Nana nei i tiki mai (Who fetched the sun)
Whakawhiti te ra (And caused it to shine again)

Först cricket

– sen kommer världen

Australien är en sällsynt sportfixerad nation. En undersökning visade att 89 procent av befolkningen utövar sport, 65 procent går på sportarrangemang och 96 (!) procent ser sport på TV. Sport är oslagbart som konversationsämne. Det är alltid lika rätt att nämna Björn Borg eller Greg Norman vid en barbecue.

Den som befinner sig i Australien mellan oktober och mars undslipper knappast den årliga cricketterrorn. För en svensk uppvuxen med ishockey och fotboll är australiska vattensporter som surfing och livräddning exotiska idrotter. Men cricket ... nej, där går gränsen. Det är på sommaren som cricketfebern sätter in. Främst märks det på att massmedia fullständigt tappar omdömet.

Foto: Frantz Aschengreen, World Images (W.I.)

Dagstidningar publicerar särskilda bilagor om cricket, och trots en förödande jordbävning eller översvämningar i övriga världen kan nyhets-sändningar på TV inledas med den pågående cricketlandskampen. Australien är en splittrad nation på sportfronten. Sporter som är stora i Sydney kan vara på gränsen till utrotning i Melbourne och vice versa. Cricket är den enda idrott som kan förena nationen. I Australien är sporten en av de ledande religionerna. När det är landskamp bänkar sig australier framför TV:n med några sexpack Victoria Bitter och drar för gardinerna för att utestänga den 35-gradiga värmen. För den oinvigde framstår en cricket-match som en långt utdragen pina. Tepauser, loj picknick stämning och spelare i vita flanelldräkter gör knappast sporten mer begriplig. Och så dessa ständiga avbrott. En landskamp brukar börja 11.00, avbrytas för lunch 13.00, återupptas 14.00, avbrytas för tepaus 16.30 och pågå till mörkret faller 20.00 Landskampen som väcker störst intresse är den mot ärkerivalen England om troféen The Ashes. Utbytet har pågått ända sedan 1877.

Shane Warne är den stora fixstjärnan och mannen som förde Australien till guld i Cricket-VM 1999. Han är så kallad »leg-spinner» och mästare på skruvade kast. Repertoaren är enastående och han använder sig av mängder av olika skruvar som han varierar i det oändliga. När han vräker iväg bollen når den en fart på 160km/tim. Varje boll studsar och vrider sig olika.

Även rugby är stort, framför allt i New South Wales och Queensland. Säsongens höjdpunkt är matchen State of Origin mellan de två delstaterna. Proffsvarianten av rugby, Rugby League är sporten framför andra. Vanliga ligamatcher lockar i snitt 10 000 åskådare, finalspel och landskamper

kan dra 80 000 personer. Flera av Sydneys förorter har egna ligalag, som följs av en fanatisk och högljudd publik.

Spelarna är kraftiga bitar, fysiskt benhårda med tjocka nackar, men explosivt snabba. Rugby League är betydligt tuffare än den mer gentlemannamässiga versionen Rugby Union. Det är Australian Rugby League (ARL) och Super League som har pengarna, sponsorerna och stjärnorna. Spektaklet som omger matcherna på påminner om amerikansk fotboll. Rugby spelas från mars till september. Australien blev världsmästare i rugby så sent som i november 1999, då laget besegrade Frankrike i finalen med 35-12.

Livräddning är en av Australiens främsta sporter.. Surfkarnevaler och tävlingar på klubb nivå är mest en fråga om prestige och ära. Men det finns en annan sida av livräddningen. De tävlande i den australiska varianten av »Ironman» är fysiska praktexemplar. Få idrottsmän är så beundrade som »järnmännen». Tävlingarna i proffscirkusen består av fyra moment: board, ski, löpning och simning.

Lawn bowls – eller gräsbowling – verkar utspelas i en annan värld. Vitklädda herrar och damer mellan 50 och 101 år rullar bowlingklot, dricker te (öl för männen) och äter kakor i klubbhuset. Svenskar uppfattas som väldigt exotiska av den äldre generationen australier, och de är mycket nyfikna på att höra om gräsbowlings utveckling på norra halvklotet. Försök att leda in samtalet på curling. Det går alltid hem.

Andra stora sporter är hästkapplöpning, motorcykel, formel 1-racing, simning, friidrott, tennis och surfing.

Björn Nordström

(avsnitt ur »Australien – en guidebok». Kan erhållas genom Vänskapsföreningen (se sid 13).

Aussie Rules är en unik sport, som har sitt ursprung i Melbourne. Den består av 18 deltagare, som spelar på ett ovalt fält med en oval boll som kan sparkas, fångas och kastas med handen, bäras eller studsas. Man får 6 poäng för

Melbourne Cup Day är ett färgrikt skådespel. Foto: Australian Tourist Commission

Det sportgalna folket

...an säger att australier är
...sports mad. Den galenskapen
...sig många olika uttryck,
...river Lars-Erik Johansson,
...m sett det mesta av
...eldjävulen hos Aussies.

Melbourne Cup är galopptävlingen
...n stoppar en nation. I delstaten
...toria (där Melbourne är huvudstad)
...det allmän helgdag. I resten av lan-
...avstannar all verksamhet vid treti-
...första tisdagen i november och
...samlas vid TV-apparaterna med
...vin och tilltugg för att se om hästen
...satsat sina slantar på ska gå in
...n vinnare. Varje arbetsplats har sin
...en vadhållning, så de ganska astro-
...niska siffrorna från toto och book-
...kers visar inte hela omsättningen.
...sta gången Melbourne Cup hölls
...1861. Det mest berömda loppet
...1930 och vanns överlägset av
...ar Lap, ett fysiskt fenomen av sam-
...dignitet som simmare lan Thor-
...En favorit vinner oftast, men det är
...rtippat på grund av att distansen
...200 meter – de flesta andra lopp
...på 2000-2400 m. Åskådarsiffrorna
...sig kring 120 000 och segraren
...nmar in omkring 4 miljoner Austra-
...dollar. Loppet har aldrig inställts.
...tsporten domineras av galopp.
...sa pengar på en häst kan man nu-
...ra göra inte bara på toto- kontoren
...n också i massor av pubar och
...bar. Där kan man också följa alla
...igare lopp i TV.

...lle det mot förmodan vara ett up-
...åll i trav och galopp, kan man allti-
...la på hundkapplöpningar eller ka-
...kapplöpningarna i Alice Springs,

Australien har haft världsmästare i
Formel 1. Först Sir Jack Brabham
1959, 1960 och 1966.
Alan Jones vann VM 1980 i en Wil-
liams med Saudi Airlines och Moham-
med bin Laden som sponsorer. Bin
Laden junior blev världskändis av an-
dra skäl

När Wayne Gardner blev motorcykel-
världsmästare, byggdes utanför Syd-
ney en högklassig tävlingsbana för att
få Australiens Grand Prix för motor-
cyklar, men förhoppningarna grusades
av en kupp av Victoria. Den gamla
Philip Island-banan nära Melbourne
rustades upp, och i ärlighetens namn
är den nu en bättre bana.

Den sport som flest australier någon
gång har utövat är faktiskt vanlig fot-
boll, »soccer». Alla skolpojkar har spe-
lat fotboll, men de stora pengarna
finns i rugby och Aussie Rules. Vår
variant av fotboll har blivit en angelä-
genhet för relativt nya invandrare.
Klubbarna har europeiska bakgrunder
– grekiska, kroatiska, italienska o.s.v –
men ignoreras nästan av TV och
sponsorer. Australiska toppspelare
som Mark Bosnich, Harry Kewell och
Mark Viduka har fått flytta till Europa
för att slå mynt av sina talanger.

Vintertid spelar man rugby och fotboll
i Australien – sommartid är det cricket
som gäller. För den som är ny i
Australien verkar cricket ännu mera
obegripligt än AFL. En australier
berättade att när han var på en längre
bilresa med sin nyblivna svenska fru
och han lyssnade på cricket i bil-
radion, sade hon:
– Det där är så lånaträkiat – hur länge

lien kan börja med endags-matcher,
som är lättare att följa och mera hän-
delsrika.

Förra året förekom insändare i austra-
liska tidningar som frågade hur det
kom sig att premiärminister John
Howard så ofta var på officiellt besök i
England just när Australien spelade
cricket-landskamper där. Men det var
nu inget som Howard förlorade i po-
pularitet på, snarare tvärtom.

Australien hade en storhetstid i tennis,
från 50-talet tills epoken Borg/Con-
nors, med namn som Ken Rosewall,
Lew Hoad, Roy Emerson, Rod Laver
och John Newcombe. Svenska fans
bidrog till att göra tennis till folksport i
samband med Davis Cup-finalen i
Melbourne 1983; deras sång, blågula
ansikten, vikingahjälmar och peruker
avlägsnade det sista av sportens
överklass-stämpel.

Ett sport-galet folk är kanske vad som
krävs för att anordna en bra olympiad.
Bra också för egen del – Australien
hade räknat med att vinna 60 medal-
jer och tog 59. Men vad hade hänt
om Kathy Freeman inte vunnit 400m?
Landssorg? Tanken svindlar.

Lars-Erik Johansson

Lawn Bowls kräver djup koncentration bland spelarna.
Foto: Franz Aschengreen, World Images (W.I.)

Upp och Ner

I Australien är saker som bekant upp och ner.

Här tappar träden löven, där tappar de barken.

När vi har sommar är det vinter därnere och tvärtom och solen står i norr i stället för söder mitt på dagen.

Första gången jag kom till Australien för att bo där ett par år lade jag noga märke till att solen stod i norr, eftersom jag är van att orientera mig efter solen. Emellertid var något galet, som jag inte riktigt kunde förstå, tills det gick upp för mig efter 3 månader, att solen flyttar sig från höger till vänster och inte från vänster till höger, som vi ju är vana vid. Så föll saker och ting på plats.

I Sydaustaliens bördiga områden och andra liknande platser, där folk har slagit sig ner, är det vanligt, att man har en mild vinter i 3 månader och sommar resten av året. Vår och höst existerar stort sett bara i kalendern.

Om vintern regnar det och det betyder att träden blommar och fröar av sig. Fåglarna bygger bon och får ungar. Emellertid kan det vara för kallt för insekterna att

befrukta blommorna, men då finns det fåglar som sköter den rollen. Det finns 71 olika slag av Honeyeaters i Australien, så man kan inte undgå att stöta på dem. De har alla en böjd näbb, en lång flexibel tunga med borst på och starka fötter så de lätt kan vrida sig runt och slicka i sig honung ur blommorna och samtidigt befrukta dem.

När det blir torrare och växterna är överblommade lever Honeyeaters huvudsakligen på insekter. Även vissa papegojor uppför sig på samma sätt.

Ett annat intressant fenomen är att olika ekologiska nischer fylls av andra typer av djur än vad vi är vana vid i Europa.

Ett exempel är vildsvinets uppgift att rota i skogsbrynet och finna olika frukter, rötter, rotknölar mm i Europa. I Australien fylls denna roll av t.ex. kakaduor, som ofta i flock går och skrapar i marken.

För djurintresserade kan jag för övrig rekommendera Lonely Planets »Watching Wildlife Australia», som kan köpas genom Vänskapföreningen för 220 kronor.

Steffen Krogh

Bilderna på de många olika typerna av honeyeaters är från boken »Watching Wildlife Australia»

SkyTransport

erbjuder 15 % rabatt !

Bagage- och flygfraktservice över hela världen på Arlanda och Landvetter för företag, organisationer och privatpersoner

Du som pluggar
Du som reser jorden runt
Du som bor i Sydney

Välkommen till Café Svensson!

Där skandinaver samlas i »hemmiljö»

Öppet alla onsdagkvällar 17.00-22.00 året runt

96 Goulburn St, Sydney. Tel. 9266 0236

Svenska Kyrkan i Sydney

Rundresa i Australiens Outback

Upplev det genuina Australien med en spännande och annorunda resa i liten grupp. Du får bl.a vara med om att vaska guld och leta opal, besöka urinvånare och the Flying Doctors. Bo på boskapsfarm och Pubhotell. Vandra i regnskog och åka ut på barriärrevet och inte minst, se kangurur och krokodiler i deras naturliga miljö.

Från Pavlova till Bungy Jump med Vänskapsföreningen

edagar och temakvällar har
its runt om i Sverige i ett om-
g som tidigare inte skådats i
ningens historia och gläd-
de nog har intresset varit
sket stort. För oss som jobb-
å MyPlanet är det alltid lika
yt att få träffa er medlemmar,
e gamla och nya. Era bidrag
m av förslag på nya projekt,
ndringar och inte minst
dlemsavgiften är grunden för
ningens existens. Tack vare
ar föreningen blivit den
itiva kraft i arbetet att öka
skaperna och intresset för
tralien och Nya Zeeland i
ndinavien som är målet för
samheten.

Som ett xplock ur årets aktiviteter kan nämnas firandet av Australia Day den 26 januari på Etnografiska museet. Vinprovning, provspelande av digeridoo, aboriginisk dot painting, opalbeskådning och provsmakning på en äkta pavlova stod på schemat som lockade över 250 besökare. Eller den aboriginiska sång- och dansgruppen The White Cockatoo Performing Group från Northern Territory i Australien som ärade oss med ett besök i Skandinavien i slutet av augusti och bjöd på en mustig och färgstark uppvisning till publikens stora förtjusning. För er som missade gruppens uppträdanden kan vi glädjande nog meddela att de planerar att återvända till Sverige redan nästa år.

Ett annat populärt inslag var specialvisningen för våra medlemmar av och med Australiens mest kände samtida konstnär; Ken Done i Volvo-galleriet i Stockholm. Lika populär blev temakvällen om äventyr på Nya Zeeland där publiken bjöds på

hisnande adrenalinfyllda historier om klättring, skidåkning och kajakpaddling. Sällan kommer vi att glömma Emelie Stendals fantastiska mimik när hon beskrev sina första bungy jump i Queenstown.

Nu i december månad pågår planeringen av nästa års aktiviteter för fullt. Resekvällarna kommer att hållas i Malmö, Göteborg och Stockholm under våren. Mer detaljerad beskrivning av dessa arrangemang kommer i nästa nummer av NEWSletter. Vad som däremot är alldeles säkert är att vi även nästa år kommer att göra om succén kring workshopen på Australia Day. Spännande aktiviteter kring denna dag har redan planerats in, så boka gärna in:

**Lördagen den 26 januari kl. 13-15
på Etnografiska museet i Stockholm.**

Hjärtligt välkomna till nästa års aktiviteter!

Cecilia Eliaeson

Vår nya hemsida: www.myplanet.com

mband med Vänskapsföreningens nya gemensamma
struktur och profil med med Kanadensisk Amerikansk
iskapförening och Bennis Resor under namnet MyPla-
har vi också fått en ny hemsida. Gå in på
www.myplanet.com och läs mer om vad som sker Down
der och i Sverige. Här får du också information om de
aste erbjudanden på flygbiljetter och resetillfällen, om
im och immigration samt studier på språkskolor och
versitet. Du kan testa din kunskap om Australien och
Zeeland, anmäla dig till vår mailinglista och hitta lån-
till andra spännande sidor. Skall du resa till USA eller
ada är det också massor med information att hämta
www.myplanet.com.

Medlemsförmåner

- ▷ Förmånliga priser på flygbiljetter
- ▷ Medlemstidningen NEWSletter fyra gånger om året
- ▷ Resehandböcker till medlemspris
- ▷ Språkskola Down Under
- ▷ Tillgång till information och material om Australien och Nya Zeeland
- ▷ Inbjudan till resekvällar
- ▷ Förmånlig visumservice
- ▷ Möjlighet att utnyttja vårt universitetssamarbete
- ▷ Utnyttja vårt samarbete med servicecentra i Sydney, Melbourne, Cairns och Auckland. (Gäller endast medlemmar som reser genom MyPlanet.)
- ▷ Möjlighet att arbeta som volontär för naturvårdsorganisationen CVA (Australien)
- ▷ 15% rabatt vid transport av bohag och överviktsbagage
- ▷ 10% rabatt på reseförsäkringarna »Maxi» och »Mini» vid köp av flygbiljett genom MyPlanet
- ▷ Gratis VIP-kort om du är under 27 år och köper din flygbiljett hos MyPlanet

Kens konst

– symbolen för Australien

Blått hav, röda berg, bruna kroppar, orange sand, svarta solglasögon, gröna papegojor, turkosa koraller, gul och svart-randiga fiskar, vit magnolia. Ken Dones målningar skriker på uppmärksamhet: Glädjen i livet, det som sprakar och bejakar. Ljus.

Ken Done är idag Australiens mest kände konstnär och en ikon i sitt eget land. Hans konst och design möter en överallt i Australien: Affischer, väggmålningar, kalendrar, kläder, accessoarer – alla bär Ken Dones omisskännliga stämpel av australiska motiv från naturen och det lättsamma livet kring »sun, sea and surf», målade i skimrande färger och enkla penseldrag – som ett barns. Och hans berömda målningar av Sydney Harbour med den välvda bron och myllret av båtar står idag som internationell symbol för landet Australien, »the lucky country», som det en gång kallades av en historieskrivare. Ken är stolt över den stämpeln. »Jag tycker om att måla glada, färgstarka och optimistiska tavlor som folk kan njuta av länge», säger han.

Ken Done var i september på besök i Sverige för att ställa ut sina tavlor för första gången. Men det var inte första gången han var här. För några år sedan designade han glas för Kosta Boda och gjorde då några uppskattade besök i de Småländska skogarna. Nu ställde han ut tavlor på Volvogalleriet i Kungsträdgården i Stockholm. Vid den glittrande invigningsfesten välkomsttalade bla Australiens ambassadör Stephen Brady och TV kändisen Jonas Hallberg spexade tillsammans med Ken kring »livet och konsten». »Är det tuftt att vara så rik och berömd på lättillgänglig konst och inte alltid betraktas som seriös konstnär av kritikerna» undrade Hallberg retsamt. »Jag har aldrig förstått varför man måste svälta eller helst vara död för att tas på allvar», replikerade Ken blixtsnabbt. »I dagens hårda samhälle är masskommunikation en av de starkaste konstformerna.»

Nej den oförstådde konstnärens fattigdom och nöd är inte Ken Dones lott. Han bor vid vackra Chinaman's Beach i burgna norra Sydney omgivet av hav, strand, blommor och fåglar – all den skönhet som fångas i Kens målningar. Ken är multimiljonär idag, men inget i

hans sätt att vara vittnar om det. Tvärtom har han en mycket ledig profil, typiskt »aussie laid-back» både i klädsel och uppförande. Vid 61 års ålder är han förvånansvärt ung, med korpsvart hår och en distingerad mustasch. Kläderna är lika färgstarka som tavlorna. Ken är generös med sig själv. Det fick Vänskapsföreningen erfara vid ett litet exklusivt »möte med Ken Done», som arrangerades för intresserade medlemmar före öppnandet av utställningen. Ken berättade om sitt liv och sin konst och bjöd på vin ur »Barramundiserien» med hans specialdesignade etikett för svenska marknaden.

Ken Done har ägnat sig åt konst och design hela livet. »Jag hade en idyllisk Huckleberry Finn barndom i en liten småstad vid kusten men mina föräldrar var kloka nog att skicka mig på konstskola vid 14 års ålder och sen gick det som det gick». Vägen till framgång gick först via världsberömda reklamfirman J Walter Thompson i London och New York. Men vid 35 hade Ken fått nog. »Jag ville bli målare och som målare måste man ge hela sitt liv åt konsten, så jag sa upp mig och började måla.» Designimperiet med alla Done produkter sköter resten av familjen – hustru Judy och barnen Camilla och Oscar, som alla var med i Sverige. Och alla i familjen älskar Sverige. »Det finns så många paralleller mellan våra länder», säger Ken.

Vår känsla för naturen, för form och färg, vår humor och självständiga identitet och behovet av ljus. »Och Stockholm påminner om Sydney. Hade jag växt upp här hade jag nog målat nästan likadant. Varje konstnär är ju en produkt av sin miljö.»

Tjugofem år senare, i medvind av rikedom och berömmelse, vill Ken Done fortsätta att måla lika många år till. »Det viktigaste i livet är min familj och att måla, inte pengarna och komforten, »säger han bestämt. Kommer Ken Dones konst att överleva honom? Kommer den att gå till

Ken Done ställer gärna upp på att berätta om sin konst. Foto: Ann Holmes

Studera med MyPlanet Education

även Norge. MyPlanet Education föddes den 1 september i år då f.d. World Wide Education övergick i My Planet International. Men den gamla lokalen på Markvardsgatan är kvar tills man finner en ny passande lokal för hela organisationen i Stockholm.

Huset är gammalt och fräscht renoverat. Det är högt i tak som det anstår en ståndsmässig våning i Vasastan och eftermiddagssolen, som kilar in genom fönstret, gör rummen förvånansvärt ljusa och inbjudande. Här arbetar fem entusiastiska unga medarbetare: Tina Jacobson, Linnea Jones, Erika Svensson, Jessica Sikkar och »chefen» Eva Axelsson Engström.

Alla har högre studier bakom sig. Alla har ansvar för sina egna områden och alla strävar efter att bli specialister på ett brett utbud av universitet och högskolor.

Utbudet på hela utbildningar och separata kurser är enormt i de fyra länderna och »många udda ämnen kan man inte kan plugga i Skandinavien», påstår Jessica. »Som t.ex. »Äventyrs-turism» – ett ämne omhuldat i Nya Zeeland, där man lär sig att guida folk utför brusande forsar och kasta sig nerför branta klippväggar. »Surf Science Technology» är ett annat ovanligt ämne. Men vad blir man på det? »Surf tekniker» säger Erika, »eller »beach bum»» skrattar Linnea. »Fotoutbildning på TAFE är också ett populärt och bra val», framhåller Tina. TAFE motsvarar ungefär svensk folkhögskola/KY utbildning med ett brett utbud på både akademiska och icke akademiska kurser.

»Universitetsutbildning i USA och Kanada har alltid lockat skandinaver, dit kommer de alltid att åka», säger Eva, »men idag ter sig Australien och Nya Zeeland

chans att komma in på en del svårare utbildningar där än i Skandinavien, som t.ex. medicin och arkitektur.

MyPlanet Educations verksamhet bygger på att råda och vägleda studenterna från den allra första kontakten via besök, internet eller telefonsamtal till det slutgiltiga godkännandet av utbildning vid högskola eller universitet i främmande land. Och servicen är kostnadsfri – men utgifterna för studier, boende, resa, försäkringar etc. får studenten själv stå för. Studielån är dock lättillgängligt idag i Sverige genom CSN, både för heltids och deltidstudier utomlands och lånen täcker överlag både studier och uppehälle i landet. Det finns också möjlighet att komplettera studierna med arbete via tillfälliga arbetstillstånd. Ett annat välkommet tillskott till kassan är ett stipendium. MyPlanet Education har sin egen fond och kan upplysa om olika stipendiefonder både hemma och i utlandet.

Vad är då främsta orsaken till att man ska plugga utomlands?

»Kunskap. Försprång på arbetsmarknaden... Men det är så mycket mer än bara utbildning!» Alla pratar nu upphetsat i munnen på varann. »Självständighet, vidgade vyer. Vänner för livet. Det är en fantastisk erfarenhet!»

Mer information om högre utbildning finns på www.myplanet.com.

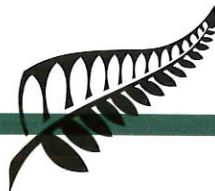
Ann Holmes

Fr. v. Linnea Jones, Erika Svensson, Jessica Sikkar och Tina Jacobson.
Foto: Annica Jansson

kan svara på i princip alla frågor, vi har fantastiska medarbetare och ett brett utbud av erfarenheter till andra som har varit utomlands. Linnea Jones är »down under» och »over there» – Linnea Jones har huvudet i olika länder – på MyPlanet Education är vi specialister på högre utbildning i Australien, Nya Zeeland, USA och Kanada» säger hon spontant.

Under ungdomar drömmer om att få studera utomlands och allt det innefattar av nytta och nöje vad gäller utrustning, språkkunskaper och inte minst möjligheten att få lära känna ett nytt land och en ny kultur. Skandinaviska studenter är bland de ivrigaste i världen på att plugga utomlands. För ett par år sedan var utlandsstudier ofta ett jätteföretag som krävde många dagars forskning och hårt arbete från studentens sida att själv ta sig till ett bland universitetet och utlandet i ett trask av tjocka kataloger och lös information. Idag är situationen betydligt lättare. Studenterna får hjälp av en utbildningsförmedlare från MyPlanet Education. »Vi har en ledande position på marknaden inom utbildning», säger Jessica. »Men vi siktar alltid på att bli bättre.» Göteborgskontoret sin utbildningsexpert, Alexandra Jansson, och vi har ju också vår uppbackning från Vänskapsförbundena Australian New Zealand Canadian American Friendship Societies, där medlemmarna har tillgång till vår service med visum, egen förmedling och kontakt till ambassader.

Ett land på sparlåga

Uttorkad sjöbotten, Lake Tekapo. Foto: Otago Daily Times.

»Spar på elektriciteten, eller bered er på strömavbrott i vår!» varnade energiministern i juli. Vanliga elförbrukare uppmanades att spara 10% medan den statliga sektorn skulle föregå med gott exempel och spara 15%. Den största delen av Nya Zeelands energiförsörjning kommer från vattenkraftverk belägna på Sydön, där floderna normalt tillförs stora vattenmängder från bergen. Men nederbördsmängden under första halvan av 2001 var så långt under det normala, att vattenståndet i de två största vattenkraftssjöarna, Tekapo och Jukaki i Mount Cook området, var det lägsta på 70 år mitt i vintern, nämligen ca 40% av full kapacitet. Och eftersom dessa två sjöar levererar vatten till 60% av Nya Zeelands el-produktion fanns det anledning till oro.

Regeringens påbud efterlevdes i stor utsträckning och det sparades för brinnande livet. Det blev lite av en sport, eftersom TV nyheterna varje kväll visade hur mycket de olika provinserna i landet hade sparat den dagen. Lyckligtvis har vintern varit mild, så ingen har suttit och frusit i sina hem och lyckligtvis fick vi inte uppleva några strömavbrott. Vi är nu mitt i våren, då elförbrukningen sjunker drastiskt, och larmet är officiellt av-

Men lantbrukarna har inte lång tid på sig. För dem måste det till massor av regn här och nu, om vi ska undgå en katastroftorka i sommar. Översta delen av Sydön är särskilt illa drabbad, där det knappast har regnat alls på ett år. Bönder i området säger att de aldrig har upplevt något liknande och de är ju annars vana vid litet av varje i denna del av landet, som är känt för varma och torra somrar. På våren brukar landskapet vara ljusgrönt och genomkorsat av floder, fulla av smältvatten, men i år finns det ställen där jorden har spruckit och beredskapen för bränder är redan på sommarnivå. Det är annars goda tider för lantbruket just nu, så torkan kunde inte komma mer olägligt eftersom lantbruket har behov av ett lyft efter en del magra år med låga priser.

Nationellt flygbolag räddas

Och så till et helt annat problem, som har mera med luft än vatten att göra. Nämligen vårt nationella flygbolag Air New Zealand, som har genomgått en mycket turbulent period på sistone, så allvarlig att endast ett regeringsingripande räddade det från konkurs.

Bakgrunden finns i dotterbolaget Ansett Australia, som köptes för 700 miljoner dollar för ett halvår sedan. Det blev en dyr bekantskap, för det

nödsakad att lägga ner Ansett med en förlust på 16 000 jobb till följd. Något som inte gick spårlost förbi i Australien. Det var stora demonstrationer av Ansett anställda, som krävde sina jobb tillbaka eller alternativ kompensation. Faktiskt urartade det till en hel del »Kiwi bashing», först och främst självklart riktat mot Air New Zeelands styrelse, men också mot vår regering, som inte har något inflytande på en privatägd verksamhet som Air New Zealand. Vår premiärminister, Helen Clark, hade otur att mellanlanda i Sydney mitt i det hela. Demonstranter blockerade flyget, så hon måste evakueras med helikopter och flygas hem med ett nyzeeländskt militärflygplan.

Lyckligtvis har läget lugnat ner sig, men Air New Zealand kom själv i så stora ekonomiska svårigheter att regeringen måste undsätta det med 885 miljoner dollar, vilket ger en aktiemajoritet på 83%. Flygbolaget är nu i realiteten statsägt. Det är ödets ironi att en Labour regering har köpt det tillbaka, för det var en tidigare Labour regering som 1989 sålde det till priset av 660 miljoner dollar. Men huvudsaken är att vi fortfarande har ett nationellt flygbolag – det är en nödvändighet både för turismen, men också i högsta grad för Kiwisarna

Boomerang

Vänskapsföreningens förlag

Få ut mer av din vistelse Down Under med reselitteratur till medlemspris!

Priserna gäller fr.o.m 1/12-2001

Australien

Lonely Planet, engelska	
Australia	270:-
Western Australia	220:-
Tasmania	220:-
South Australia	220:-
Victoria	220:-
New South Wales	220:-
Northern Territory	220:-
Queensland	250:-
Outback Australia	250:-
Great Barrier Reef	220:-
Hiking in Australia	220:-
Sydney Condensed	150:-
Watching Wildlife Australia	220:-
Original Australia	220:-
Diverse	
Ordström Australien	
Guidebok	240:-
Living and Working	
Australia	250:-
Living Australia – a guide to	
The Best diving Down Under	250:-
Cycling Australia	200:-
Köp i Australien	80:-
Australia World travel map	120:-
Australia Touring Atlas	220:-
Sydney Periplus map	100:-

Nya Zeeland

Lonely Planet, engelska		
New Zealand	250:-	
Tramping in New Zealand	220:-	
Diverse		
Willma guide Nya Zeeland	200:-	
Living and Working		
in New Zealand	250:-	
Pedallars Paradise/set		120:-
(NZ på cykel)		
North Island		70:-
South Island		70:-
New Zealand World		
Travel map		120:-
New Zealand Touring Atlas		220:-
Auckland Periplus map		100:-

Övrigt

Lonely Planet, engelska	
South-East Asia on a shoestring	270:-
Rarotonga & the Cook Island	200:-
South Pacific	270:-
Diverse	
Resehandboken – Om	
konsten att resa på egen hand	200:-
Vanligt hyggligt folk	150:-
Drömspår	60:-
Australiens Aboriginer	150:-

Beställning

Så beställer du:

Skriv namn, adress, medlemsnummer och beställning på en postgiroblankett.

Sätt in pengarna på
pg nr 54 81 31-2

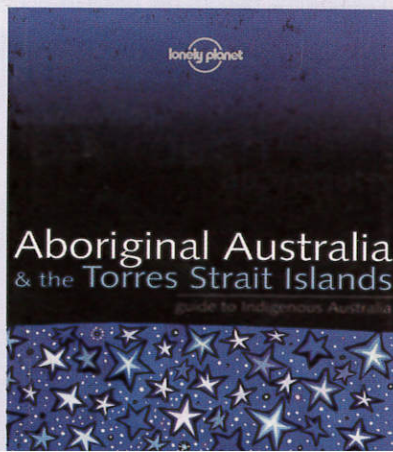
Vi skickar böckerna så snart vi
fått betalningen.

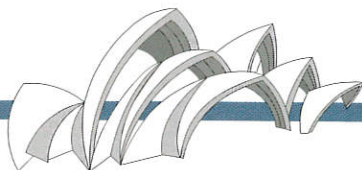
Nyhet!

Aboriginal Australia & the Torres Strait Islanders – a guide to Indigenous Australia

En trend som vi på MyPlanet tydligt märkt är det ökande intresset för den aboriginska kulturen. Guideboksserien Lonely Planet började med en specialbilaga om Australiens urbefolkning i deras omfångsrika »Australia» som vi länge varmt rekommenderat. Nu har denna specialbilaga utökats till en egen bok som ger en gedigen och omfattande introduktion till den spännade aboriginska kulturen och dess komplexa föreställningsvärld fylld av myter och symboler men alltjämt i nära samklang med naturen. Det som gör boken så intressant är att den inte stannar vid gamla traditioner utan även tar upp hur den aboriginska befolkningen i Australien lever idag och förhoppningar inför framtiden.

Lonely Planet »Aboriginal Australia & the Torres Strait Islanders – a guide to Indigenous Australia».

Australien i valet och kvalet

Det har inte varit någon brist på stora nyheter här under de senaste månaderna. I slutet på augusti hade vi »Tampakrisen» och Australiens flyktingpolitik och behandling av flyktingar hamnade i rampljuset runt om i världen.

För Australien var det inte frågan om en engångsföreteelse när en sjöoduglig indonesisk fiskebåt dök upp på väg mot Australien med flyktingar från Mellanöstern och Sydasien. Årligen anländer mellan 50 och 75 sådana båtar med flyktingar till Australiens kust. Med en kuststräcka på drygt 47 000 km är det lätt att hitta en obemannad kustrensa att stiga iland på. Australien tar emot cirka 11-12 000 flyktingar per år. Ungefär hälften kommer hit illegalt. De kommer oftast från Afghanistan, Irak och Iran och har betalat tusentals dollar till människosmugglare som lovar att föra dem till Australien. När det gällde »Tampakrisen» var det ju verkligen en sjöoduglig fiskebåt det hela började med.

Australiens ledare såg denna gång chansen att sätta hårt mot hårt, inte egentligen mot flyktingarna utan mot människosmugglarna. Australien vill fortsätta att ta emot flyktingar, men man eftersträvar att ett större antal skall komma genom det officiella FN-programmet. Det totala antalet flyktingar som Australien tar emot är fastställt, så varje gång illegala flyktingar anländer och blir accepterade för flyktingstatus försämras chanserna för dem som försöker ta sig hit legalt. Uppenbart var regeringens tuffa ställningstagande i denna fråga något som Australier i allmänhet stödde. Mitt under krisen visade olika opinionsmätningar att mellan 75 och drygt 90% av befolkningen stödde regeringens ställningstagande.

För vår premiärminister, John Howard,

Australia Day firande visar upp Australiens mångkulturella samhälle. Foto: Australian Tourist Commission

nen, dvs Liberal (John Howards parti) och National Party. Under Tampakrisen svängde ställningen till 40% stöd för vardera sidan, och en månad före valet (och efter internationella terroristdrama och Afganistankrig) sa 49% av befolkningen att de planerade att rösta på koalitionen.

I skrivande stund är det ännu ett par veckor kvar till valet den 10:e november, men man får nog säga att John Howard som ett mirakel verkar ha återuppstått. Resultatet i opinionsmätningen är egentligen förvånansvärt med tanke på vilka valfrågor väljarna säger sig vara mest intresserade av. De är nämligen de områden som Labor försöker göra till valkampanjens huvudfrågor och där deras program har större väljarstöd: Hälsovård (41% väljarintresse) och utbildning (30%) borde ge fler röster för Labor. Liberal propagerar för nationalekonomin (31%), där regeringen har lyckats rätt väl, kamp mot terrorister (27%) och flyktingpolitik (19%), för där har de ju visat sig få ett otroligt väljarstöd.

det gäller hur dessa mål skall uppnås skiljer sig partierna åt. Labor planerar att stärka fackföreningarnas ställning medan koalitionen vill nå målen genom en mer avreglerad arbetsmarknad där arbetsgivare och arbetstagarer ingår avtal på individuell nivå.

När ni läser detta är med all sannolikhet valresultatet klart, och vi vet vad väljarna i slutändan ansåg vara viktigast: Valde de för tredje gången i rad John Howard till premiärminister för att han står för hård flyktingpolitik och stabilitet och styrka i osäkra tider, eller valdes Kim Beazley till premiärminister för att han utlovat ökad satsning på hälsovård och utbildning?

Här i huset är vi nu mitt i sommarsäsongen vad det gäller idrott och det är fullt upp. Hela lördagen är fullbokad. 6-åriga Thomas har cricket i 1 ½ timme och simning i 30 minuter. Det går väl an. Men 12-åriga Victor spelar två cricketmatcher varje lördag, en för skollaget och en för förortsklubben. De matcherna håller på i 3 respektive 4 timmar. Fast 4-timmars-

Nya Zeeland – ett himmelrike för vandrare

in Tailors Misstake till Godley Head

Nya Zeeland är nog ett av världens bästa vandrarländer. Här finns campingclubs i nästan varje område och ett oändligt antal leder att välja bland. Department of Conservation, turistbyråerna och kommunerna har en uppsjö av slag på olika turer runt hela Nya Zeeland. Det finns också utmärkta stigar i ämnet och den som inte vill eller vill trampa omkring i »guds skog» kan istället på så sätt göra en spännande vandringar i fantasin. En kontakt med den lokala campingklubben och om du inte blir medlem, så fråga om du kan bli »gästvandrare».

Om våren står i full blom tar jag bus från The Square, i centrum av Christchurch, rakt ut till kusten vid Stills havets böljor. »Sumner» står det på kartan och vid Tailors Misstake stiger jag upp. Liten ryggsäck med säsongens utrustning, redigt med vatten och en bra rekommenderas. Om det är möjligt redan på morgonen tar jag först dagg eller, om det är mulet, en kopp kaffe. Morgontidiga gubbar (och gummor faktiskt) med fiskspön och flockar med mås och trut gör mig ett verkligt gott humör. Det känns som att vara barn på nytt och jag önskar att kunde följa med mig nu när jag vandrar upp för de branta smågatorna med prunkande, blommande trädgårdar och sorglösa hus klättrande upp på de branta sluttningarna. – Här bor jag, tänker jag, men det gör mig inte ledsen eller tråkig. Vid femtio- och sextioårsåldern har jag vant mig av med tvångstanken på ägande

och min lust står nu till allt som är gratis och underbart.

Vinden ökar något, solen klättrar, luften är havsfrisk. Långt bort mot horisonten syns ett containerfartyg stäva upp längs kusten och in mot stränderna rör sig vågornas gäss omärkligt och intensivt glittrande. Morgonen är tyst, stilla. Långt bort hör jag en fågel som påminner mycket om vår egen bofink och då och då hörs svagt ett ängsligt lamm bråkande.

Snart har jag lämnat bebyggelsen bakom mig och vandrar nu allt längre upp efter höjderna. Gångstigen leder upp och ner över torra gräskullar och perspektivet förändras hela tiden längs den slingrande kustlinjen. En flock svarta kor ligger i skuggan av en klunga pinetrees. Plötsligt rycks jag ur mina tankar av en äldre man framför mig på stigen. Han visar fram en hink med musslor och tycker att skörden varit god. – Härligt, säger jag och tar av på en liten stig som brant löper ned mot en pytteliten by i nästa bukt nere vid stranden. De vita stenmurade husen med illblå tak hukar längs med strandkanten. Nere på den storsteniga stranden ser jag två människor i stora halmhattar leta musslor. Doften av alger, sol och hav är nästan från. Jag känner mig svettig och sätter mig på en stor sten med fötterna i vattnet.

Det är söndag, kiwisommar, och folk från stan börjar dyka upp så sakteliga. Jag fortsätter stigen upp mot högre höjder, nu brantare och slingriga-

re. Framför mig pinnar nu två grabbar i åttaårsåldern på under livligt tankeutbyte. Iklädda vita skärmössor, kortärmade skjortor, kakishorts och sandaler tycks de liksom studsas fram längs stigen. Jag känner mig ännu gladare. En man kommer mot mig från andra hållet. Direkt ser jag att det är en äkta Kiwi – kanske rakt nedstigande från de skotska högländerna. Han bär en liten ryggsäck och rediga vandrankångor på fötterna! – Lovely day! säger han. En oförskämt fräsch karl i 65-årsåldern.

Högst uppe på höjden är utsikten vidunderlig. Bakom mig havet och horisonten.

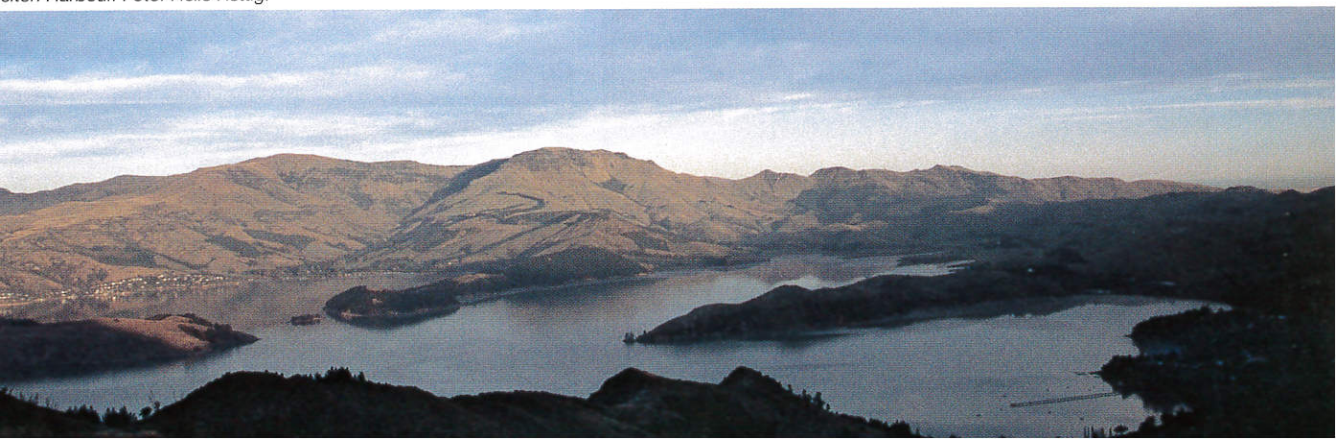
Under mig de branta slänterna och talrika bukterna. Framför mig inloppet till hamnen, Lyttelton Harbour: Ett blågrönt fjordliknande inlopp inramat av branta klippväggar och fullt med färglickar av vita segel, motorbåtar och svallvågor. »Walkway to Godley's Head», läser jag på en stor, gröngul skylt; (Robert Godley, var anglikan och grundare av Christchurch på 1800-talet.).

När jag svettig och törstig återvänder till Tailors Misstake, är den svarta sandstranden ett myller av människor. Från höjden ser jag hur människorna liksom flockas i ena änden av beachen liksom ett ljust pulver på ett magnetiserat, svart papper.

Pär Hörnström

Mer information om Nya Zeeland finner du på www.nyzel.turistrad.se, samt www.purenz.com

Lyttelton Harbour. Foto: Helle Rettig.

Nyheter

Skärpta flyktinglagar

Australiens parlament har infört nya restriktiva lagar för att hålla strömmen av båtflyktingar utanför landets gränser. Områdena på nordvästkusten är de populäraste målen för flyktingbåtarna. Ett minimistraff på fem års fängelse för flyktingsmugglare införs samt en strängare definition av begreppet »flykting». Rätten att överklaga ett asylavslag inskränks även.

De nya flyktinglagarna antogs endast några veckor före planerade allmänna val. Lagändringarna stärker det lagliga stödet för Australiens omstridda beslut att avvisa ett antal flyktingfartyg, bl.a. norska Tampa, innan det nådde australisk mark.

Minst 9000 båtflyktingar har kommit till Australien olagligt de senaste två åren. Flertalet flyr undan politiskt och religiöst förtryck i sina hemländer, skriver TT- Reuters.

Ringen lyfter kiwis

Så är det bara veckor kvar till Premiären!

Den 19 december kan nya zeeländarna bänka sig för att se den första av de tre filmerna baserade på Sagan om Ringen, Tolkien-trilogin som redan sålts i bokform i 50 miljoner exemplar. De som fick tjuvtitta på utdrag ur filmen vid festivalen i Cannes i våras var påfallande imponerade, inte minst av det vidunderliga landskapet, som är regissören Peter Jacksons hemmamark. Rollen som Frodo spelas av Elijah Wood, trollkarlen Gandalf av Ian McKellen och äldrottningen av Cate Blanchett. Filmen har skapat ett enormt media intresse och är det näst dyraste filmprojektet genom tiderna.

Medan resten av världen bekymrat siar om turismkris efter terroristattentaten räknar Nya Zeeland med att filmerna skapar ett globalt sug efter att bese det land i verkligheten, som fått äran att gestalta Ringens värld. Rege- ringen har t o m utsett en »Lord and Minister of the Rings», energiministern Pete Hodgson, för att tillse att landet får ut maximalt av berömmelsen.

För den som inte kan bärga sig till jul finns den officiella sidan www.lordoftherings.net

Vänskapsföreningens medlemmar

erbjudes ett mycket förmånligt pris på tidningens prenumerationer:

4 nr 99 kr (195 kr)

8 nr 195 kr (360 kr)

Uppge ditt medlemsnummer vid beställningen.
08-555 240 00

Blomstrande vinindustri

Australiska viner gör sitt segertåg över världen. Enligt senaste statistiken har exportsiffrorna stigit med 26.4% det senaste året. Exporten har underlättats av det låga värdet på den australiska dollarn, vilket i sin tur även borgar för prisvärda kvalitetsviner i London, Paris och New York. Australiska Financial Review förebådar »enorma» vinster på framförallt den amerikanska marknaden.

Flygbolag räddat

Efter många turer beslöt den nya zeeländska regeringen att satsa 3,8 miljarder kronor för att rädda det krisdrabbade Air New Zealand. Därmed återgår flygbolaget, som privatiserades för tolv år sedan, i statlig ägo, skriver AFP.

Flygbolag i konkurs

Ansett, näst störst i Australien efter Qantas, har dock i skrivande stund inte stått att rädda.

Bolaget, som ägts av Air New Zealand, fick helt enkelt startförbud när pengarna definitivt var slut och 45 000 passagerare blev strandsatta. Eftersom flera regionala bolag ingick i Ansett kan flygtrafiken i isolerade delar av landet tillfälligt drabbas.

Ny oppositionsledare

Nya Zeelands förra premiärminister Jenny Shipley har även lämnat rollen som oppositionsledare. Som en konsekvens av fortsatt fallande opinionssiffror för National Party anser sig Shipley inte längre ha partiets stöd utan lämnar rodret till sin talesman i finanspolitiken, Bill English. Center-höger-partiet National sladdar efter premiärminister Helen Clarks Labour.

Revolutionerande piller

Läkare vid St Vincent's Hospital i Melbourne har framställt ett revolutionerande diagnostiskt redskap – ett piller innehållande en kamera. Pillret färdas genom magen och inälvorna och tar samtidigt kort som hjälper läkarna att ställa diagnos om magsjukdomar. Pillret har redan testats i USA och Europa och försöksverksamheten går nu vidare i Australien. Hittills har pillret haft en 50% framgång. Det innehåller en otrolig mängd avancerad teknologi, bl.a. en minikamera, radio, ljuskälla samt batterier.

Perfekta får down under

Det brukar sägas att Nya Zeelands ekonomi är »byggd på fårets rygg» – nu ligger landet i startgroparna för att kлона det perfekta fåret för massproduktion. Det statsägda företaget AgResearch har tillsammans med australiska Clone International tilldelats rätten att kлона boskap för kommersiella ändamål. AgResearch är ledande på världsmarknaden inom kloning och har tillgång till samma teknik som framställde Dolly, världens första klonade får.

Val i Australien

I skrivande stund förbereder sig Australien för allmänna val den 10 november. Striden står mellan regeringskoaliti-

Löt 2002 med fantastiska medlemserbjudanden! Den perfekta julklappen!

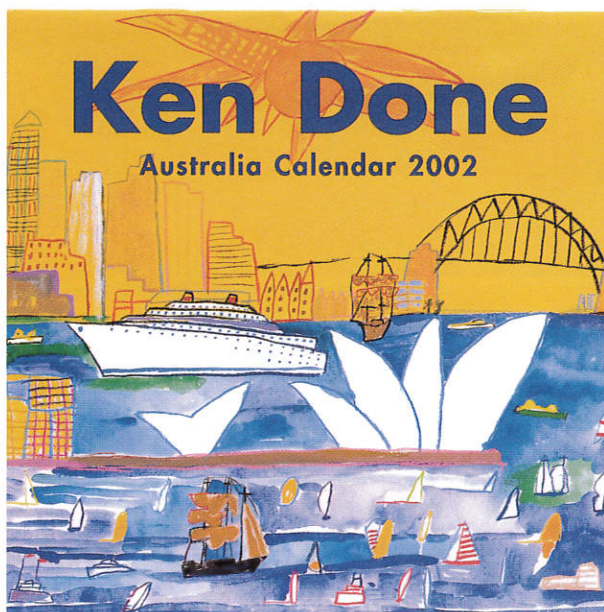
Vänskapsföreningen har inlett ett
specialsamarbete med Ken Dones design-
imperium.

Ken Done är Australiens mest kände konstnär och de-
signer. Ken Dones konst kännetecknas av motiv från
naturen och kulturen, målade med enkla djärva pen-
drag och starka färger. Hans familjeföretag säljer
kläder, accessoarer, böcker, affischer, kalendrar
m.m. – allt bär Kens omisskännliga designstämpel.
Ken Dones konst är idag en symbol för Australien.
Vänskapsföreningens medlemmar erbjuds nu **15% ra-
t** på alla Ken Dones produkter, som beställs direkt
på hans hemsida: www.done.au.com
Vid beställningen »Friendship Favour» måste citeras i beställnin-
gen.

Ken Done kalender

Man kan köpa Ken Dones underbara kalender
»Australia Calendar 2002» direkt genom Vänskapsfö-
reningen till specialpris!
Kalendern »Australia» gestaltas i livsbejakande form och färg.
Den är en perfekt julklapp eller gåva till dig själv inför det kommande året!

Format: Australia: (18x18 cm)

Pris: 100 Kr

Australien och Nya Zeeland kalendrar

Craig Pottons och Steve Parish kalendrar
med vackra motiv från Australien och Nya
Zeeland är en rungande succé!
Vi fortsätter att sälja dem till vänskapspris.

Craig Potton

Images of
New Zealand:
(30 x 21cm)

Pris: 100 Kr

Steve Parish

Discover Australia:
(24,5 x 33,5 cm)

Medlems- erbjudande

Alla medlemmar som beställer en husbil på Tasma-
nien under perioden 1/1-28/2 2002 och reser före
den 31/5 får

Tre gratis övernattningar

Tågresan tvärs över Australien gav oss chansen att få uppleva den karaktäristiska röda jorden. Foto: Las Morten Jensen

I första klass tvärs över Australien

En tur med the Indian Pacific är ett både unikt och fantastiskt sätt att uppleva Australien. Tågturen som sträcker sig mellan Sydney på östkusten och Perth på västkusten är 4,352 km lång och utan tvekan en av de mest sevärda tågupplevelser som finns.

Vi startade vår resa i Sydney och rullade lugnt och sakta genom stadens många förstäder, vidare genom Blue Mountains och sedan ut i outbacken. Vårt första stopp var i Broken Hills, eller Silver City, som staden också kallas. Detta var tidigare en synnerligen progressiv stad som i främsta hand livnärde sig på området silverfyndigheter. Dessvärre finns det inte direkt något silver kvar att utvinna, vilket har medfört en tillbakagång inte bara i antalet arbetstillfällen utan också i befolkningstalet. Nu är huvudnäringen baserad på turism och liksom i många andra städer i Australien försöker man här att med olika medel öppna turisternas ögon för stadens attraktioner. Broken Hill är speciellt intressant med tanke på att man på guidade turer kan uppleva hur silvret

och fläkt, gröna områden och otroligt vackra kyrkor och monument. Också här är det möjligt att boka en rundtur redan ombord på Indian Pacific, något som rekommenderas, då man bara har tre timmar i staden.

Efter Adelaide fortsatte vi färden mot Cook Town – en liten håla långt från all civilisation. Här bor tre personer: Ett par med en liten baby. Deras inkomster är helt beroende av turismen – eller snarare när Indian Pacific ankommer till Cook Town, vilket är fyra gånger i veckan!

Guldgrävarsamhället Kalgoorlie var vårt sista stopp före Perth. Dessvärre anlände vi sent på kvällen och hade därför inte någon bra möjlighet att se staden. Kalgoorlie är känt för sina breda gator byggda så att kamelkaranerna skulle kunna vända runt inne i staden. Indian Pacific erbjuder också här en tur som bl.a. besöker gamla guldgruvor. Dessa är fortfarande i användning, men i mindre omfattning än tidigare.

Efter 65 timmar anlände vi till Perth, som vi såg

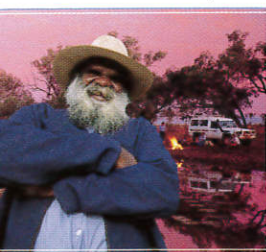
tisk stad som skiljer sig från Australiens andra storstäder genom att vara mindre kommersiell. Tempot är inte heller lika högt så man känner hela tiden att man slappnar av, även då man som turist far runt från den ena sevärdheten till den andra.

Sammanfattningsvis, resan levde helt upp till mina förväntningar och var verkligen värd sitt pris. Maten på tåget var både god och varierande. Kupéerna var lagom stora även om det inte fanns mycket extra plats. Det var också roligt att lära känna medpassagerarna, vilka var en blandning av australiensare och utlänningar. Turen bjöd också på många naturupplevelser. Vi såg vildhästar, en dingo, många kängurur och emuer samt otaliga färggranna papegojor. Man får ett riktigt bra intryck över hur pass torrt och gyllene Australien är – speciellt i väst. Under nästan ett helt dygn upplevde vi Nullabor Plains, Västaustraliens stora ökenområde.

Rikke Jensen

Har du blivit sugen på att ta en tur med Indian Pacific?

Nya kataloger från MyPlanet

Australien/New Zealand 2002

Australien/Nya Zeeland

Ställ vår nya katalog – även om inte planerar en resa downunder förrän lite längre fram. Behåller priser fram till 31/3 03. Mer än 100 sidor med tips och idéer, praktiska och konkreta förslag som visar vad man kan se och göra på exempelvis veckors semester.

Utkommer januari 2002.

Australien/Nya Zeeland

Katalogen som är ett måste för backpackers, när resan downunder skall planeras. Allt från det billigaste sättet att resa runt på till hur och var man hittar de största upplevelserna. Busskort och turer till speciella MyPlanet priser.

Utkommer januari 2002.

Kanada/USA

52 sidor med inspiration och idéer
Allt för kör-självs semestern:
Priser på hyrbil och husbil - Förslag på rutter - Övernattningsmöjligheter
Även storstadssemester, kryssningar och turer med engelsk guide.
Nya attraktiva medlemserbjudanden.

Utkommer den 1:a december 2001.

USA/Canada 2002

Rundresor 2002

Rundresor

Alla våra populära rundresor med svensk/dansk reseledare samlade i en katalog. Tre mycket varierande resor till Australien. Två fyllda med naturupplevelser i Nya Zeeland.

Utkommer den 1:a november 2001.

Klicka oss kupongen nedan redan idag så sänder vi katalogerna när de utkommer

tack, jag vill gärna ha följande kataloger:

Till
frimärke

Livets goda i Nya Zeeland

En ny turistattraktion är guidade vandringar i vingårdar och besök hos olivoljeproducenter, saffransodlare och konsthantverkare. Omkring 50 000 turister från världens alla hörn besöker varje år en vingård i Nya Zeeland.

Mystiska bläckfiskar

Jättebläckfiskar fastnar och dör i fiskenät utanför Sydön i Nya Zeeland men ingen har sett dem levande. En biolog vid Nijmegen Institutet i Nederländerna har

som sitter mitt i hjärnan. En expedition till de stora djupen utanför Sydön är nu på väg för att fånga världens största ryggradslösa djur på film. Jättebläckfisken är rätt dum men ser utmärkt. En gång i livet parar den sig, sedan dör den. (AFP)

Nyzeeländska staten bidrar med drygt 3,5 miljoner kronor till en ny vandringsled i landet. Hump Ridge Walking Track ligger väster om staden Tuatapere. Leden blir 54 kilometer lång och går igenom omväxlande landskap och olika skogsarter, längs kusten och genom bergstrakter. Historiska lämningar från landets 1920-tals skogsindustri är välbevarade. Vandrare kan även se sälur och de sällsynta små Hector delfinerna längs kusten och de nyfikna bergspapegojorna Kea i bergstrakterna. Hump Ridge Walking Track blir en av Nya Zeelands »Great Walks» som omfattar åtta vandringar runt om i landet.

En ny lag i den australiska delstaten Queensland om hjälmtvång för cyklister ha skapat problem för de 400 sikherna bosatta där. Det är nämligen så gott som omöjligt att spänna fast en hjälm utanpå den turban som manliga sikher måste bära enligt sin religion. Många av Queenslands sikher cyklar till arbetet. Därför krävde sikherna omedelbart undantag från den nya lagen. – Vi vill rädda liv och försöker inte trakassera någon särskild grupp, säger Premiärminister Peter Beattie. Men domen har nu fallit: Inga undantag. (TT)

Den australiska författaren Peter Carey blev årets vinnare av det prestigefyllda litteraturpriset, Booker Prize, för sin roman, »The True History of the Kelly Gang». Boken skildrar de tidiga pionjärdagarna i Australien med den legendariske upprorsmakaren/ skurken Ned Kelly som huvudperson. Peter Carey mottog också Bookerpriset 1998 för romanen »Oscar & Lucinda».

Aussien lever ett längre och fetare liv

Australierna lever längre och röker mindre men de blir allt fetare, hävdar en ny studie. 1999 var 65% av män och 45% av kvinnor mellan 23-64 år överviktiga jämfört med 52% av män och 35 % av kvinnor 10 år tidigare. Att vara man i Australien är en hälsorisk. En förkärlek för snabbmat, högrisk jobb och att offra sin kropp för spor-